

Eurytmi

Formål og perspektiv

Eurytmien er grundlæggende en kunstform, der bygger på æstetiske virksomheds- og læreprocesser, hvor sjælelige stemninger og rørelser bringes til visuelle kropsligt-bevægelsesmæssige udtryk.

Eurytmien sigter på oplevelse og erkendelse af erfaringsformerne; følelse, vilje og tanke, og den søger i sin konkrete udførelse mod en harmonisering af disse grundkræfter i mennesket. Eurytmi er således en bevægelseskunst, som inddrager og bevæger hele mennesket. Den integrerer den fysiske kropslige bevægelse med indre sjælelige stemninger og sigter hermed også på at virke harmoniserende på forholdet mellem menneskets sjælelige og kropslige aspekter.

Emneområder

I eurytmiundervisningen arbejder man kunstnerisk-bevægelsesmæssigt med at udtrykke åndelige og sjælelige lovmæssigheder, som de findes i musik og digtning. Disse kommer til udtryk i henholdsvis tone- og lyd-eurytmien. Via det kontinuerlige arbejde med elevens kendskab og erfaring med eurytmiens grundelementer, søges en udvikling af elevens skabende evner til at udtrykke sig gennem bevægelse. Ligeledes danner eurytmiske sociale øvelser grundlaget for at udvikle den nødvendige evne til i samarbejdende fællesskaber at skabe kunstneriske udtryk. Sociale øvelser og bevægelser i større koreografiske fællesformer sigter desuden på at styrke egenoplevelse, ledelsesevne og fornemmelse for rummets dimensioner.

Kompetencemål

Undervisningen giver mulighed for at kunne:

- støtte kropsbevidsthed og selverkendelse
- styrke sin grundlæggende bevægelsesmæssige koordinationsevne
- opnå kendskab til og erfaring med eurytmiens grundelementer med henblik på et selvstændigt kunstnerisk udtryk
- udtrykke sjælelig aktivitet gennem kropslig bevægelse
- indgå i og udvikle harmoniske bevægelsesmæssige samspilsformer
- fremføre et scenestykke for et publikum og her igennem opnå kendskab til farvesætning af dragt og belysning i arbejdet med eurytmien som scenekunst
- erhverve kendskab til eurytmiens udviklingshistorie

Evaluering

Elevens udbytte af undervisningen vurderes ud fra deltagelsen i timerne samt indsats og udvikling ved indøvning og præsentation af større og mindre eurytmiforestillinger

MÅL OG FAGPLAN FOR EURYTMI

Kompetencemål efter 9. Klasse

undervisningen giver eleven mulighed for at:

- Kende bevægelserne for vokaler og konsonanter
- Kende de forskellige formprincipper for grammatikken
- Kende gebærderne for forskellige sjælestemninger, fx glæde, sorg ect.
- Kende takt, rytme, melodi og harmoni
- Kende bevægelserne for intervallerne

Færdigheds- og vidensmål efter 3. Klasse:

undervisningen giver eleven mulighed for at:

- kunne føle sig som en del af en helhed
- kunne fornemme sig i rummets dimensioner (høje, venstre, oppe, nede, foran, bagved)
- kunne bevæge sig i en fælles strøm til digte eller musik
- styrke evnen til at opleve og derigennem danne indre billeder som kan udtrykkes gennem bevægelse
- kunne opleve sit eget og andres rum og derigennem være i stand til at træde ind i det fælles rum
- kunne opleve og leve sig ind i forskellige stemninger

Færdigheds- og vidensmål efter 6. Klasse:

undervisningen giver eleven mulighed for at:

- udvikle en indre forbindelse med kvaliteterne i sprog og musik
- udvikle og kultivere orienteringssansen gennem øvning af geometriske formes forvandling i rummet
- udvikle fornemmelse for hele gruppens bevægelser samtidig med koncentration om sin egen bevægelse
- opnå fortrolighed med rumformer og retninger
- beherske grundlæggende koordinationsøvelser og derigennem opnå større kropsbevidsthed og sjælelig balance
- udvikle kundskaber og færdigheder som ligger til grund for og beriger matematik, sprog og musik

Færdigheds- og vidensmål efter 9. Klasse:

undervisningen giver mulighed for at:

- gøre kroppen til et mere flexibelt og lydøret instrument for sjælens intentioner, gennem harmonisering af elevens sjælelige-spirituelle natur
- opnå større kropsbevidsthed og selverkendelse
- beherske det eurytmiske alfabet
- udvikle færdigheder i og følelser for takt, rytme og tonehøjde
- beherske de fire grundrytmer (jambe, trokæ, daktyl, anapæst)
- kunne udtrykke sjælestemninger i sproget gennem bevægelse
- kunne opleve tanke, følelse og vilje som forskellige kvaliteter

INDLEDNING:

I eurytmiundervisningen arbejder man kunstnerisk-bevægelsesmæssigt med at udtrykke åndelige og sjælelige lovmæssigheder, som de findes i musik og digtning. Disse kommer til udtryk i henholdsvis tone- og lydeurytmien. Via det kontinuerlige arbejde med elevens kendskab til og erfaring med eurytmiens grundelementer, søges en udvikling af elevens skabende evner til at udtrykke sig gennem bevægelse. Ligeledes danner eurytmiske sociale øvelser grundlaget for at udvikle den nødvendige evne til i samarbejdende fællesskaber at skabe kunstneriske udtryk. Sociale øvelser og bevægelser i større koreografiske fællesformer sigter desuden på at styrke egenoplevelse, ledelsesevne og fornemmelsen for rummets dimensioner.

FAGPLANER FOR EURYTMI 1.-10. KLASSE

1.klasse

I gennem eventyr, rim og remser billediggøres sproget og barnet efterligner lydbevægelserne og bevæger sig i lige og krumme linier. Der øves at stå på en fælles cirkel i rummet. Små melodier i pentatone skalaer akkompagnere eventyret og understøtter eventyrets billeder. Kvintstemningen opleves. Forskellige rytmer opleves igennem gang, løb, hop, stamp og klap og finmotorikken øves gennem forskellige fingerøvelser. Gennem leg opleves sikkerhed i kropsgeografi, samt evnen til at skelne mellem oppe/nede, Højre/venstre, foran/bagved øves.

2.klasse

Man fortsætter stoffet fra 1.klasse, men det er nu muligt at lade en cirkel blive til to i rummet. Modsatte par og spejlformer øves gennem vers og musik. Tonehøjdens bevægelser og musikkens motiver opleves. Den første stavøvelse introduceres ("Den syv-delte"). Vers om dyr udarbejdes. Fortsættelse af motorik- og koncentrationsøvelser fortsættes.

3.klasse

De specifikke bevægelser for tonerne i C-dur skalaen anlægges og tertsstemningen opleves pegende frem på dur og mol i 4.klasse. De fire elementers kvaliteter undersøges gennem bevægelse og øvning af alfabetets eurytmiske bevægelser intensiveres. Den næste stavøvelse introduceres ("Vandfaldet") og eleverne begynder at bevæge sig i geometriske former i rummet, såsom trekanter og firkanter, i forskellige rytmer. Arbejdet med koncentrations- og motorikøvelser fortsættes.

4.klasse

Grammatikalske elementer i sproget bliver nu oplevet som rumlige former, herunder øvelsen "jeg og du", og arbejdet med spejlformer fortsættes. Eksakthed og præcision kræves i de allerede anlagte stavøvelser og nye koncentrationsøvelser udvikles. Alliteration opleves gennem rytme og bevægelse og evolutionsrækken anlægges.

Genkendelse af "spørgsmål og svar" i sprog og musik øves og takt og tonehøjde læres gennem at høre, bevæge og udforske.

5.klasse

Former øves nu med frontal orientering, herunder "femstjerne" og "ottetal", nye rum-orienteringsøvelser anlægges og mere komplekse former læres. Karakteren af de forskellige kulturperioder udtrykkes gennem musik og bevægelse og forskellige rytmer øves, med særlig vægt på hexameter. Øvelsen "Evoe" udarbejdes og særlige pædagogiske øvelser angivet af Rudolf Steiner til alderstrinet som "Planetdansen" og "Wir wollen suchen" anlægges. I det musikalske arbejdes nu med to-stemmige melodier. Grundøvelsen "Tredelt gang" anlægges.

6.klasse

Evolutionsrækkens lyd kvaliteter gennemgås og der øves overgang fra den ene lyd til den anden. Der er intensiv øvning af alle læste stavøvelser, samt introduktion til den næste ("Tolvdelte") og der øves på stavkast. Der arbejdes med rumformen "Trekantsforskydning" og svære koncentrationsøvelser, hvori klap og tramp indgår, øves.

Intervallerne opleves og interval-gebærderne øves, med vægt på oktaven.

7.klasse

Store gruppeformer udarbejdes til øvning af motiv og motivsvung, takt og rytme i musikken bevidstgøres, intervalbevægelser øves og intervalformer anlægges. Kendskabet til elementer i sprog og musik udvides med dramatiske gebærder og "Det harmoniske ottetal" anlægges. Hurtighed, præcision og koncentration styrkes gennem boldøvelser og den pædagogiske øvelse "Schau in dich, schau um dich" anlægges.

8.klasse

Sjælestemningerne gennemgås og udtrykkes gennem bevægelser med armene. Der arbejdes med rumformen "Firkantsforskydning" til musik og stavøvelsen "Spiralen" anlægges.

"Den humoristiske optakt" øves som begyndelse til udarbejdelse af humoristiske digte i grupper. I toneeurytmien lægges vægt på oplevelsen af moll-stemningen igennem arbejdet med en "Sørgemarsch". Arbejdet med koncentrations- og motorikøvelser fortsættes.

9.klasse

Året påbegyndes med et intensivt arbejde med rumøvelser. I lydeurytmien genopdages eurytmiens grundelementer og "Rimformer" gennemgås. Der lægges vægt på at arbejde med polaritet (kraftfuld/sart) i bevægelserne. Eleverne udarbejder flerstemmig musik, akkorden introduceres og bevægelserne for dur/mol-dissonans øves.

10. klasse

Der arbejdes med formprincipperne for Tanke, Følelse og Vilje gennem oplevelser i digtningen. Også princippet til "Jeg" og "Du" formergennem gås fra en oplevelse ind i den eurytmiske form. Den pædagogiske øvelse "Tiaoait" anlægges, "Kroneformen" bruges til udarbejdelse af digte samt til introduktion af "HALLELUIAH". Der indøves længere musikstykker, tredelt gang øves mere bevidst og kulturperioderne berøres på ny.